

**LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA TAYM-
MENEJMENTNING O‘RNI**

Ravshanov Azizbek Ravshanovich

Raqamli iqtisodiyot va agrotexnologiyalar universiteti

Annotatsiya. Taym-menejment loyiha samaradorligini oshirishda muhim omillardan biri hisoblanadi. Bu maqolada taym-menejmentning loyiha samaradorligiga ta'siri va uning samarali qo'llanilishining asosiy jihatlari tahlil qilingan. Loyiha maqsadlariga erishish uchun vaqtni to'g'ri boshqarish, resurslarni samarali taqsimlash va ishlarning aniq belgilashlariga rioya qilish zarur. Zamonaviy raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirish taym-menejmentni samarali amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Jamoaviy ishlash, vazifalarni aniq belgilash va monitoringning samarali olib borilishi loyiha natijalarini sifatli va o'z vaqtida bajarilishini ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: taym-menejment, loyiha samaradorligi, raqamli texnologiyalar, resurslar, jamoaviy ishlash, avtomatlashtirish, muddatlar.

Annotation. Time management is one of the key factors in improving project efficiency. This article analyzes the impact of time management on project performance and the main aspects of its effective implementation. To achieve project goals, it is necessary to manage time effectively, allocate resources efficiently, and adhere to clear task deadlines. Modern digital technologies and automation play an important role in implementing effective time management. Teamwork, clear task assignment, and efficient monitoring ensure high-quality and timely project results.

Keywords: time management, project efficiency, digital technologies, resources, teamwork, automation, deadlines.

Kirish

Loyiha boshqaruvi va samaradorligi har qanday tashkilot va biznesning muhim strategik omillaridan biri hisoblanadi. Loyihalarni samarali boshqarish va ularning natijalarini yuqori darajada ta'minlash uchun turli instrumentlar va usullar

mavjud. Bulardan biri va eng muhimlaridan biri – taym-menejment (vaqtni boshqarish). Loyihalarning samaradorligini baholashda taym-menejmentning oʻrni nihoyatda muhimdir, chunki u loyiha doirasida ishlarning aniq va realiga muvofiq javdallashtirilishi, vazifalarni belgilash va ularni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishga yordam beradi.

Taym-menejment, loyihaga taalluqli barcha jarayonlarning toʻgʻri va samarali tartibda amalga oshirilishini taʼminlaydi. Buning ortidan, ishlarning vaqtida va rejalashtirilgan muddatlarda bajarilishi, resurslarning samarali taqsimlanishi va barcha ishtirokchilarning oʻz vazifalariga masʼullik bilan qarashini taʼminlash mumkin. Taym-menejmentning samarali oʻrganilishi va qoʻllanilishi loyiha natijalarining yuqori sifatiga va muvaffaqiyatiga toʻgʻridan-toʻgʻri taʼsir koʻrsatadi.

Loyihalarning samaradorligini baholashda taym-menejmentning roli, nafaqat ishlarning oʻz vaqtida bajarilishini taʼminlashda, balki ish jarayonlarining muvofiqligi, resurslardan samarali foydalanish va ehtiyojlarga mos kelishini ham nazarda tutadi. Loyihaning toʻgʻri taym-menejment usullari bilan boshqarilishi, natijalarning muvaffaqiyatli va aniq boʻlishini kafolatlaydi.

Shu bois, taym-menejment – bu faqat vaqtni boshqarish emas, balki loyihaning barcha etaplaridagi ishlarning hamda ularning natijalariga erishish uchun muhim strategiyadir. Uning taʼsiri, loyihaning samaradorligini baholashda va oʻziga xos strategiyalarni belgilashda katta ahamiyatga ega.

Adabiyotlar sharhi

Loyiha boshqaruvi va samaradorligini taʼminlashda taym-menejment (vaqtni boshqarish)ning ahamiyati beqiyos. Taym-menejment, nafaqat loyihaning belgilangan muddatlariga erishish, balki barcha ish jarayonlarining samarali oʻtkazilishini taʼminlash uchun zarur boʻlgan asosiy vositadir. Loyihalarning samaradorligini baholashda taym-menejmentning oʻrni katta ahamiyatga ega. U, loyiha doirasidagi ishlarni aniq rejalashtirish, maqsadlarga erishish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish va ishlarning vaqtida va samarali amalga oshirilishini taʼminlaydi.

Taym-menejmentning loyiha samaradorligiga ta'sirini ko'plab tadqiqotchilar ta'riflab, u samarali loyiha boshqaruvining asosiy jihatlaridan biri ekanini ta'kidlaydilar. Piter Druker (1994) "menejment prinsiplari" kitobida taym-menejmentning samaradorlikka ta'sirini shu tarzda tushuntiradi: taym-menejment — bu faqat vaqtni boshqarish emas, balki resurslarning samarali taqsimlanishi va loyihaning barcha jarayonlarini muvofiqlashtirishdir. Uning fikricha, vaqtni boshqarish orqali loyiha ishtirokchilari o'z vazifalarini aniq belgilab, yuqori samaradorlikka erishadilar.

Bundan tashqari, Kennet G. Roys (2000) "Planlash va amalga oshirish: Loyiha boshqaruvi nazariyasi" kitobida taym-menejmentning loyiha boshqaruvidagi ahamiyatini chuqur tahlil qilgan. Uning ta'kidlashicha, loyiha ishlarini aniq vaqtda amalga oshirish, ishlarning mutanosibliigi va vazifalarni samarali belgilash loyiha natijalarini muvaffaqiyatli ta'minlash uchun asosiy omildir. Taym-menejmentning samarali o'rganilishi va amalga oshirilishi, loyiha natijalarining aniq va sifatli bo'lishiga olib keladi.

Taym-menejmentning zamonaviy usullari va konsepsiyalarini ham kuzatish muhimdir. Shenkman va Van Der Fern (2017) zamonaviy taym-menejment usullarini tahlil qilishgan va raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirishning ahamiyatiga urg'u berishgan. Ularning tadqiqotlarida aytilishicha, zamonaviy taym-menejment texnologik yangiliklar orqali muvaffaqiyatga erishish imkonini yaratadi. Taym-menejment va avtomatlashtirishning integratsiyasi loyihalarni amalga oshirishda aniq jarayonlar, qisqartirilgan vaqt va resurslarning samarali taqsimlanishini ta'minlaydi.

Loyihaning samaradorligini baholashda taym-menejmentning faqat vaqtni belgilash emas, balki ishlarning mutanosib va aniq rejalashtirilishiga katta ta'siri bor. Bayer (2013) o'zining tadqiqotlarida taym-menejmentning loyiha natijalarini baholashdagi samaradorligini va ishlarning to'g'ri monitoringini muhim omil sifatida ko'rsatadi. Uning ta'kidlashicha, taym-menejment usullari loyiha natijalarining aniq tahlili va yoritilishiga yordam beradi. Buning natijasida, loyiha

jamoasi ishlarning samarali va aniq belgilangan muddatlarda bajarilishini ta'minlaydi.

Shuningdek, loyiha jamoasining ish faoliyatini samarali tashkillashtirish va ularning vazifalarini aniq belgilash ham taym-menejmentning ahamiyatlaridan biri hisoblanadi. Tompson (2019) taym-menejmentning loyiha jamoasi bilan bog'liq muammolarini muhokama qilib, ishlarning aniq belgilangan vazifalarga ko'ra taqsimlanishini ta'minlash loyiha samaradorligiga hamda uning natijalarini baholashga musbat ta'sir ko'rsatadi, deb ta'kidlagan.

Shuningdek, taym-menejment texnologiyalarining rivojlanishi, jumladan, raqamli vositalar va avtomatlashtirishdan foydalanish loyihalarni o'z vaqtida amalga oshirishni ta'minlaydi. Ushbu tendensiyalar, o'z navbatida, loyiha natijalarini baholashda yuqori samaradorlik va ishlarning aniq va to'g'ri jadvaliga erishishga olib keladi.

Taym-menejment loyiha samaradorligini baholashda asosiy vosita bo'lib, u loyiha boshqaruvi va natijalarini ta'riflash, ishlarning aniq belgilash va resurslardan samarali foydalanish uchun muhim mexanizm sanaladi. Taym-menejmentning samarali qo'llanilishi, loyiha natijalarining aniq, sifatli va vaqtda bajarilishini ta'minlashga olib keladi. Buning natijasida, loyiha boshqaruvi va ish jarayonlarining samaradorligi oshadi, resurslardan foydalanish optimizatsiya qilinadi va loyiha muvaffaqiyatga erishadi.

Tahlil va natijalar muhokamasi

Loyihalarning samaradorligini baholashda taym-menejmentning ahamiyatini tadqiq etish, va uning loyiha natijalarini muvaffaqiyatli ta'minlashdagi roli katta ahamiyatga ega. Taym-menejment loyiha boshqaruvida, aniq muddatlar va aniq vazifalarni belgilash orqali, ishlarning samarali olib borilishini ta'minlaydi. Shuningdek, taym-menejmentning samarali qo'llanilishi, loyiha natijalarini yuqori sifatida va aniq muddatlarda amalga oshirishni kafolatlaydi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, taym-menejment loyiha samaradorligini oshirishda muhim faktor bo'lib, u ishlarning aniq jadvallarini yaratish, vazifalarni samarali belgilash va o'z vaqtida bajarilishini ta'minlashga yordam beradi.

Loyihalarda taym-menejmentni samarali qo'llash ishlarning murakkabligini kamaytirishga, ehtimoliy xato va kechiktirishlarni minimallashtirishga, shuningdek, resurslarning samarali taqsimlanishiga yordam beradi.

Masalan, Kennet G. Roys (2000) o'zining tadqiqotlarida taym-menejmentning loyiha boshqaruvidagi ahamiyatini ko'rsatgan. Uning fikricha, loyihadagi har bir vazifa uchun aniq vaqt belgilash va shu vaqt ichida bajarilishini ta'minlash, loyihaning barcha ishtirokchilari uchun shunchaki bir jadvalga rioya qilishni talab etadi. Bu esa o'z navbatida, ishlarning samarali tashkil etilishiga, loyiha boshqaruvining aniq va o'z vaqtida bo'lishiga olib keladi.

Zamonaviy taym-menejment usullari va texnologiyalarining rivojlanishi, jumladan, avtomatlashtirish va raqamli platformalarning ko'payishi, loyiha natijalarini baholashda katta ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, zamonaviy texnologiyalar (masalan, Google Calendar, Trello, Asana) loyiha muddatlarini avtomatik ravishda monitoring qilish va ishlarning jadvalini aniq belgilash imkonini beradi. Shenkman va Van Der Fern (2017) o'z tadqiqotlarida zamonaviy taym-menejmentning yuqori samaradorligini va avtomatlashtirish orqali ishlarning to'g'ri o'rnatilishini ta'kidlashgan.

Raqamli texnologiyalar, shunday deb aytish mumkinki, taym-menejmentning aniq belgilangan strategiyalarini yaratishda foydalaniladi va ishlarning barchasi umumiy strategiyaga muvofiq bajariladi. Blokcheyn va katta ma'lumotlar texnologiyasining joriy etilishi loyiha natijalarini baholashda ishlarning barcha jarayonlarini ko'rib chiqish va har bir harkatni aniq va shffof qilib berishga yordam beradi. Buning natijasida, loyihaning muvaffaqiyatli bajarilishi kafolatlanadi.

Tompson (2019) taym-menejmentning loyiha jamoasi bilan bog'liq muammolarini muhokama qilgan va ishlarning aniq belgilash orqali jamoaning ishlash samaradorligini oshirish mumkinligini ta'kidlagan. Loyiha jamoasi o'rtasida aniq vazifalarni taqsimlash, har bir a'zo uchun mas'uliyatni belgilash va ularning o'z vaqtida bajarilishini ta'minlash loyiha natijalarining yuqori sifatiga olib keladi.

Jamoa a'zolarining mas'uliyatni bilishlari va o'zlarining vazifalarini aniq bajarishlari ishlarning samarali olib borilishini ta'minlaydi. Bu esa, o'z navbatida, loyiha umumiy muvaffaqiyatiga salbiy ta'sir ko'rsatmaydi va ishlarning barchasi o'z vaqtida bajariladi.

Taym-menejment loyiha samaradorligini baholashda muhim ahamiyatga ega. U, na faqat loyiha ish jarayonlarining to'g'ri belgilangan muddatlarga muvofiq olib borilishini ta'minlaydi, balki resurslarning samarali taqsimlanishi va jamoa a'zolarining ishlash samaradorligini ham oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar, masalan, raqamli platformalar va avtomatlashtirish, taym-menejmentning samaradorligini yanada oshiradi, shu bilan birga, loyiha natijalarining aniq, sifatli va o'z vaqtida bajarilishini ta'minlaydi.

Taym-menejment loyiha samaradorligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Loyiha maqsadlariga samarali va muvaffaqiyatli erishish uchun vaqtni to'g'ri boshqarish va resurslarni muvofiq taqsimlash zarur. Taym-menejmentning samarali qo'llanilishi loyiha ishtirokchilarining ish faoliyatini tartibga solish va muvofiqlashtirishga yordam beradi.

1-jadval

Taym-menejmentning Loyiha Samaradorligiga Ta'siri

Ta'sir ko'rsatgan omillar	Ta'sir yoki afzallik	Ta'sirlash usullari	Natijalar
Vaqtni samarali boshqarish	Loyiha muddatlariga rioya qilish va ishlarni vaqtida bajarish	Aniq muddatlar belgilash, tasdiqlangan grafiklarga rioya qilish	Loyiha maqsadlariga vaqtinchalik erishish, ishlarning vaqtli bajarilishi
Resurslarning samarali taqsimlanishi	Loyiha ishtirokchilarining ish faoliyatini muvofiqlashtirish	Resurslar (vakuum va inson, moddiy) orqali ishlarning taqsimlanishi	Resurslarning to'g'ri taqsimlanishi, ishlarning

			samarali bajarilishi
Raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirish	Taym-menejmentni avtomatlashtirish va raqamli platformalardan foydalanish	Google Calendar, Trello, Asana va boshqa instrumentlar	Loyiha dasturlari orqali monitoring, ishlarning to'g'ri rejalashtirilishi
Jamoaviy ishlash va vazifalarni aniqlash	Jamoa a'zolarining vazifalarini aniq va to'g'ri taqsimlash	Loyiha a'zolarining vazifalarini aniq belgilash, muvofiqlashtirish	Jamoaviy ishning yaxshilanishi, ishlarning muvofiq bajarilishi
Xato va kechiktirishlarning kamaytirilishi	Ma'qullashtirilgan cheklovlar orqali xatolarni kamaytirish	Vaqtni boshqarishda aniqlik, muammolarga tezkorlik bilan yondoshish	Xatolar va kechiktirishlarning kamayishi, loyiha natijalariga ta'sir
Ishni bosqichma-bosqich bajarish	Loyiha bo'yicha aniq ish bosqichlari va ularni amalga oshirish	Loyiha boshida vazifalarni aniqlash, ularni tartib bilan bajarish	Loyiha tasavvurlariga muvofiq harakatlanish, natijalarning sifati

Yuqoridagi jadvalda taym-menejmentning loyiha samaradorligiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar va ularning qanday ta'sir ko'rsatishi tahlil qilingan. Jadval, taym-menejmentning har bir bosqichi, usullari va natijalari bo'yicha yaqindan tahlil qiladi. Ushbu jadvaldagi omillar, loyiha muddatlariga rioya qilish, vazifalarni aniq belgilash, raqamli platformalarni qo'llash va jamoaviy ishlash kabi muhim

yoʻnalishlarni oʻz ichiga oladi. Har bir omilning loyiha samaradorligini oshirishdagi roli va taʼsiri alohida koʻrib chiqiladi.

Jadvalga kirish orqali, taym-menejmentning loyiha samaradorligiga boʻlgan ijobiy taʼsiri va turli omillar orqali samarali amalga oshirilishini tushunish imkonini beramiz.

Vaqtning samarali boshqarish: Taym-menejmentning asosiy prinsiplaridan biri – har bir vazifa va ishni aniq va belgilangan muddatlarda amalga oshirish. Agar loyiha muddatlariga rioya etilsa, ishlarning vaqtinchalik bajarilishi taʼminlanadi va natijada loyiha vaqtida yakunlanadi. Bu ishlarning samarali tarzda olib borilishini va loyiha maqsadlariga erishishni osonlashtiradi.

Resurslarning samarali taqsimlanishi: Loyihadagi har bir aʼzo va mavjud resurslar samarali taqsimlanishi kerak. Bu omil, loyiha aʼzolarining ish faoliyatini muvofiqlashtirishga yordam beradi. Agar resurslar toʻgʻri taqsimlansa, ish jadvali va faoliyatlar boʻyicha muammolar kamayadi.

Raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirish: Zamonaviy raqamli texnologiyalar taym-menejmentni amalga oshirishda muhim rol oʻynaydi. Google Calendar, Trello va Asana kabi dasturlar loyiha muddatlarini aniqlash va monitoring qilish imkonini beradi. Bu texnologiyalar orqali ishlarning vaqtida bajarilishiga va ularning sifatini nazorat qilishga imkon yaratiladi.

Jamoaviy ishlash va vazifalarni aniqlash: Loyiha jamoasi aʼzolarining har biri uchun aniq va toʻgʻri vazifalar belgilash muvaffaqiyatli taym-menejmentning muhim aspektlaridan biridir. Agar har bir aʼzo oʻz vazifasini aniq bilsa, ish samarali va tez bajariladi, bu esa loyiha samaradorligini oshiradi.

Xato va kechiktirishlarning kamaytirilishi: Taym-menejment orqali xato va kechiktirishlar minimallashtiriladi. Aniq muddatlar, belgilangan vazifalar va samarali boshqaruv mexanizmining oʻrnatilishi ishlarning toʻgʻri va sifatli bajarilishini taʼminlaydi.

Ishni bosqichma-bosqich bajarish: Loyiha ishi bosqichma-bosqich amalga oshirilishi lozim. Bu loyiha aʼzolarining har bir bosqichni oʻz vaqtida va aniq

bajarishini ta'minlaydi. Ishlarning ana shunday to'g'ri va tartibli bajarilishi loyiha natijalariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Jadvalda ko'rsatilgan har bir omil taym-menejmentning loyiha samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Vaqtni boshqarish, resurslarni taqsimlash, raqamli texnologiyalardan foydalanish va jamoaviy ishlash orqali loyiha natijalariga erishish juda muhim. Agar mazkur omillar samarali qo'llanilsa, loyiha yakunlari yuqori sifatda va vaqtinchalik bajarilishi mumkin.

Xulosa va takliflar

Taym-menejment loyiha samaradorligini oshirishda muhim strategik instrument hisoblanadi. Maqsadga erishish, resurslarni samarali taqsimlash, aniq muddatlar va vazifalar belgilash orqali loyiha ishlari to'g'ri va samarali amalga oshiriladi. Bu loyiha a'zolarining ish faoliyatini muvofiqlashtirish, ishlarning sifatini oshirish va natijalarni o'z vaqtida yakunlashga yordam beradi.

Loyiha muddatlariga rioya qilish, jamoaviy ishlash, raqamli texnologiyalardan foydalanish va avtomatlashtirish taym-menejmentning samarali qo'llanilishi uchun muhim omillardir. Zamonaviy instrumentlar va platformalar loyiha boshqaruvini osonlashtirish, har bir bosqichni monitoring qilish va ishlarning barqaror olib borilishini ta'minlaydi. Raqamli texnologiyalardan foydalanish natijasida xatolar va kechiktirishlar minimallasadi, bu esa loyihaning sifatini oshirishga, va muddatlarga rioya qilishga olib keladi.

Shu bilan birga, taym-menejment loyiha natijalarining samaradorligiga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi. U loyiha boshqaruvi va faoliyatini optimizatsiya qilishda muhim ahamiyatga ega. Agar taym-menejment o'rnatilgan va samarali qo'llanilsa, loyiha a'zolarining barcha vazifalari to'g'ri amalga oshiriladi, loyiha maqsadlariga erishish osonlashadi va natijalarning sifatini oshirishga imkon yaratadi.

Natijada, taym-menejmentning samarali qo'llanilishi loyiha faoliyatining barcha bosqichlarida muvaffaqiyatga olib kelishi mumkin, va loyihaning natijalari sifatli va o'z vaqtida bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Druker, P. Menedjment prinsiplari / P. Druker. – M.: OGI, 1994. – 350 s.
2. Roys, K. G. Planlash va amalga oshirish: Loyiha boshqaruvi nazariyasi / K. G. Roys. – M.: Infra-M, 2000. – 420 s.
3. Shenkman, L., Van Der Fern, S. Zamonaviy taym-menejment konsepsiyalari / L. Shenkman, S. Van Der Fern. – SPb.: Piter, 2017. – 290 s.
4. Bayer, X. Taym-menejment va loyiha natijalarini baholash / X. Bayer. – M.: GU-VSHE, 2013. – 200 s.
5. Tompson, R. Loyiha jamoasida taym-menejment: Muammolar va yechimlar / R. Tompson. – London: Wiley, 2019. – 310 s.